

D ů v o d y:

Žalující strana napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacích důvodů čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s. Než neprávem. Odvolací soud zamítl žalobu nemanželsky zrozené Anny K-ové rozené R-ové o uznání otcovství proti žalovanému Vojtěchu F-ovi z důvodu, že obsahem křestního listu jest zjištěno, že žalobkyně byla Eduardem G-em, který její matku po jejím narození pojal za manželku, ve smyslu § 161 obč. zák. jako jeho manželská dcera legitimována a že tato legitimace dosud nebyla prohlášena za bezúčinnou. Dovolatelka uplatňuje, že legitimace se stala bezúčinnou právě tím, že v tomto sporu bylo prokázáno proti obsahu křestního listu, že žalovaný s nemanželskou matkou žalobkyně tělesně obcoval v kritické době § 163 obč. zák. a že tudíž o něm platí zákonná domněnka, že žalobkyni zplodil. Tomuto názoru však nelze přisvědčiti. Prokázaná skutečnost, že s nemanželskou matkou žalobkyně v kritické době souložil žalovaný, nevylučuje, že s ní v téže době nesouložil i její pozdější manžel Eduard G. Tento se ostatně tím, že po sňatku s matkou žalobkyně u farního úřadu učinil k vůli legitimaci žalobkyně prohlášení, že jest otcem žalobkyně, přiznal k tomu, že s matkou v kritické době souložil a tím nastala již tehdy, v roce 1905, domněnka podle § 163 obč. zák., že jest otcem žalobkyně. Za tohoto předpokladu došlo pak také k legitimaci žalobkyně jako manželské dcery Eduarda G-a podle § 161 obč. zák. Tato legitimace vylučuje domněnku, že otcem žalobkyně jest někdo jiný než Eduard G., který ji legitimoval, po tak dlouho, pokud zvláštním sporem nebude legitimace prohlášena za bezúčinnou z důvodu prokázané nepravdivosti řečeného prohlášení Eduarda G-a u farního úřadu. Tento spor, jenž jest předurčujícím pro tento spor, nebyl dosud proveden, a ani zahájen. Legitimace žalobkyně Eduardem G-em jest tudíž dosud právně účinnou a vylučuje domněnku, že žalovaný jest otcem žalobkyně, pročež odvolací soud právem žalobu pro tentokráte zamítl. Uplatněné dovolací důvody nejsou tedy opodstatněny a nebylo nedůvodnému dovolání vyhověti.

Čís. 8203.

Ustanovení dvorského dekretu ze dne 15. června 1835, čís. 39 sb. z. s., nebylo dotčeno ve své platnosti třetí dílčí novelou k občanskému zákonu.

(Rozh. ze dne 21. července 1928, Rv I 725/28.)

Nemanželská matka Anna J-ová byla řadu let před porodem dítěte rozvedena se svým manželem Karlem J-em, jenž žil v cizině. Žalobě dítěte proti jinému muži o uznání otcovství a placení výživného procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud napá-

dený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolatel spatřuje odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci v tom, že prvý soud nechal při rozhodování sporu nepovšimnuta ustanovení §§ 138, 158, 159 a 159 a) obč. zák. a že neuznal za nutno zabývatí se blíže skutečností, zda se opravdu Karel J. s Annou J-ovou nestýkal a zda jest skutečně nezvěstným. Odvolatel zastává názor, že je nutno, by než žalující děcko podá žalobu o uznání nemanželského otcovství, bylo sporem rozhodnuto o jeho manželském původu. Námitky tyto až na tvrzení ohledně styků Karla J-a s Annou J-ovou a jeho nezvěstnosti nelze pokládati za novoty nepřipustné ve smyslu § 482 druhý odstavec c. ř. s., ježto neobsahují uplatňování nových dosud nepřednesených skutkových okolností a důkazů, nýbrž dotýkají se pouze právního posouzení věci, nejeví se býti opodstatněnými. Jak ze spisů Zemského soudu civilního v Praze ve spojení s doznáním žalovaného vyplývá a jest zjištěno, bylo manželství Karla J-a s Annou J-ovou, matkou žalujícího děcka, rozvedeno od stolu a lože rozsudkem ze dne 14. června 1922 v moc práva vešlým. Podle spisů zdejšího soudu podalo žalující dítě ve smyslu § 159 obč. zák. na Karla J-a dne 15. října 1927 žalobu o oduznání manželského původu, o níž dosud není rozhodnuto; vysvědčením obecního úřadu v L. ze dne 29. října 1927 jest stvrzeno, že se Karel J. po rozvodu před sedmi lety odstěhoval neznámo kam, jeho bydliště, ač bylo po něm pátráno, je dosud neznámé a podle zpráv žije v cizině. Svědectvím Anny J-ové jest zjištěno, že již po několik let žije odloučeně od svého manžela. Ježto v souzeném případě jde o děcko zrozené po uplynutí 300 dnů od soudního rozvodu manželů J-ových, nelze tu sice použití předpisu § 138 obč. zák., jenž předpokládá úplné zrušení manželského svazku rozlukou nebo smrtí, nýbrž ustanovení dvorského dekretu ze dne 15. června 1835, čís. 39 sb. z. s., jenž za podmínek tam uvedených stanoví domněnku nemanželského zrození dětí narozených po uplynutí deseti měsíců po soudním rozvodu. Ježto, jak shora uvedeno, seznáním svědkyně Anny J-ové jest nade vší pochybnost zjištěno, že žalovaný tělesně obcoval s Annou J-ovou v době, od níž do narození dítěte dne 30. srpna 1927 neuplynulo méně než 180 dnů a více než 300 dnů, tudíž v době kritické, dlužno ho ve smyslu § 163 obč. zák. považovati za nemanželského otce žalujícího dítěte, jak správně prvý soud rozhodl. Ježto žalovaný ve sporu ani netvrdil ani nedokázal, že Karel J. v kritické době s Annou J-ovou tělesně obcoval, nebo se vrátil do dřívějšího manželského společenství s Annou J-ovou, a že žalující dítě uznal za manželské, platí tu plně domněnka nemanželského zrození shora citovaným dekretem dvorským stanovená. Tento dvorský dekret, jenž ostatně ani ustanovení § 138 obč. zák. neodporuje, nepozbyl platnosti novelisováním původního § 158 a 159 obč. zák. a ustanovením § 159 a) obč. zák., z nichž § 158 a 159 obč. zák. upravují nově popírací právo mužovo a § 159 a) doplňkem k těmto předpisům nově stanoví, kdy toto popírací právo mužovo zaniká, neboť dekret ten ani s těmito nově upravenými předpisy není v rozporu, pouze jest § 159 a) obč. zák. co do podmínek domněnky nemanželského otcovství doplněn. Vzhledem k tomuto právnímu stavu není nutno, by se žalující dítě nejprve domáhalo

proti Karlu J-ovi odůznání manželského původu před zahájením neb rozhodnutím projednávaného sporu a by za tou příčinou s rozhodnutím sporu vyčkáno bylo až do skončení sporu prv uvedeného, jenž ostatně žalobou ze dne 15. října 1927 byl zahájen a dosud není rozhodnut. Možnost, že by v tomto sporu Karel J. ve smyslu § 159 a) obč. zák. uznal manželský původ žalujícího dítěte, jest vzhledem k nezvěstnosti Karla J-a téměř vyloučena a, i kdyby se připustila, má žalovaný právo žalobou o obnovu ve smyslu § 530 čís. 7 c. ř. s. domáhati se nápravy. Ve sporu, o nějž tu jde, nemůže žalovaný uplatňovati s účinkem námitku manželského zrození žalujícího dítěte, ježto mu nepřisluší právo disposiční o statusovém právu dítěte a právní poměr nemanželského otcovství proti němu tvrzený spočívá na tělesném jeho obcování s Annou J-ovou v kritické době. Žalovaný měl v tomto sporu jen právo tvrditi a důkazy nabídnouti o tělesném obcování Karla J-a s Annou J-ovou v kritické době, o jeho návratu do společné domácnosti s Annou J-ovou a o uznání otcovství Karla J-a k žalujícímu dítěti. Neučinil však tak a proto ani v odvolání tvrzení a důkazy o tom jako novoty podle § 482 c. ř. s. nepřipustné uplatňovati nemůže (viz rozhodnutí nejv. soudu čís. 1643 sb. n. s. judik. čís. 221).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Bez důvodně napadá žalovaný rozsudek odvolacího soudu z dovolacího důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. v tom směru, že odvolací soud založil své rozhodnutí na dvorském dekretu ze dne 15. června 1835, čís. 39 sb. z. s., který, jak dovolatel míní, čís. nařízením ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák. (třetí dílčí nov. k obč. zák.), pozbyl účinnosti. § 202 třetí dílčí nov. byl § 138 obč. zák., jenž stanovil, že pro děti, které manželka porodila v sedmém měsíci po uzavření sňatku nebo v desátém měsíci buď po smrti manželově nebo po úplném rozvázání manželského svazku, platí domněnka manželského původu, pozměněn jen v tom, že domněnka ta má platiti pro děti, které manželka porodila po uplynutí 180 dnů po uzavření sňatku a před uplynutím 300 dnů buď po smrti manželově nebo po úplném rozvázání manželského svazku. Jinak nedoznala úprava právního poměru tvořícího předmět tohoto zákonného ustanovení žádné změny. Zákonné toto ustanovení nevztahuje se i nadále na děti, zrozené manželkou v dobách tam udaných po rozvodu jejího manželství. Ohledně těchto dětí stanoví shora citovaný dvorský dekret, že děti, narozené z manželky rozvedené od stolu a lože deset měsíců po soudním rozvodu, jest jen tehdy považovati za manželské, provede-li se proti manželu matky důkaz požadovaný § 163 obč. zák., nebo prokáže-li se jinak, že v době, ve které se mohlo podle § 138 obč. zák. státi zplození, manžel a matka, ačkoli to soudu neoznámili, obnovili předešlé manželské společenství. Tento dvorský dekret nebyl ve své platnosti třetí dílčí novelou nijak dotčen a právem odvolací soud tudíž podle něho rozhodl. Žalovaný

v řízení v první stolici netvrdil a neprokázal předpoklady, za kterých by domněnka manželského původu v dvorském dekretu vyřčená pro žalující dítě platila. Jejich uplatňování v řízení odvolacím pokládal odvolací soud právem za novotu v odvolacím řízení podle § 482 c. ř. s. nedovolenou. Poněvadž právní domněnka manželského původu žalujícího dítěte nemá místa, uplatňuje žalovaný neprávem, že rozhodnutí o této žalobě muselo předcházeti oduznutí manželského původu žalujícího dítěte ve smyslu §§ 158, 159 obč. zák. Nemá proto také pro rozhodnutí tohoto sporu významu, že žalobkyně podala dne 15. října 1927 na nezvěstného Karla J-a žalobu o oduznutí manželského původu a že spor o této žalobě dosud není rozhodnut. Výsledek tohoto sporu není za daných okolností pro nynější spor předurčující a proto právem také nebyl tento spor přerušen až do rozhodnutí onoho sporu.

Čís. 8204.

Jde-li o vydání peněz, složených poddlužníkem podle § 307 ex. ř. na soudě, jest přihlížeti též k nároku, který byl vznesen na složené peníze z důvodu postupu pohledávky.

Je-li postup sporným, jest postupníka poukázati na pořad práva.

(Rozh. ze dne 2. srpna 1928, R I 559/28.)

Vymáhající věřitel vedl exekuci zabavením a přikázáním k vybrání pohledávky dlužníkovy za obcí Ch. Soud první stolice přikázal pohledávku k vybrání inž. W-ovi, ježto prý mu byla dlužníkem postoupena před zabavením. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a přikázal prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci, bez ohledu na přihlášku inž. W-a přikázal pohledávku vymáhajícímu věřiteli.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu a změnil napadené usnesení v ten rozum, že se exekučnímu soudu ukládá, by vymáhající věřitelce její přihlášenou vykonatelnou pohledávku s příslušenstvím přikázal z hotovosti městskou obcí Ch. jakožto poddlužníci k soudu složené a že se postupník inženýr W. se svým odporem proti přikázání této pohledávky poukazuje na pořad práva.

Důvody:

Rekursní soud nemá sice pravdu, když v odůvodnění napadeného usnesení praví, že v tomto případě nebylo podnětu k tomu, by ustanoven byl rok podle § 307 ex. ř. a by bylo postupováno podle § 285—287 ex. ř., ježto na zabavenou pohledávku kromě zástavního práva vymáhající věřitelky nebylo uplatněno jinaké soudcovské zákonné ani smluvní právo zástavní. Jak Nejvyšší soud již v četných rozhodnutích (viz zejména čís. sb. 2802 a 7452) vyslovil, dlužno, jde-li o vydání dluhu poddlužníkem